

Quick scan ecologie

Koningin Julianaplein te Woudenberg

1 juli 2019

Samenvatting

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juni 2019 is gebleken dat binnen de planlocatie geen beschermde soorten worden verwacht. Voor de ruimtelijke plannen is een afdoend onderzoek naar beschermde soorten niet noodzakelijk. Er dient met de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van algemene broedvogels. De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode maart tot en met augustus te starten.

Tijdens de werkzaamheden dient de zorgplicht dient in acht te worden genomen.

Van de ruimtelijke plannen is geen toename van de emissie te verwachten. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Er zijn van de ruimtelijke plannen geen effecten op het Natuurnetwerk Nederland te verwachten.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Waarnemingen**
- 7 - Analyse**
- 9 - Advies & Bronnen**

Colofon

Opdrachtgever	Koppelholding B.V.
Projectnummer	19.149
Datum	1 juli 2019
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	T. Ursinus
Status	concept

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor de planlocatie aan de Koningin Julianaplein te Woudenberg, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staat een gebouw die zal worden gesloopt zodat er ruimte kan worden gemaakt voor de nieuwbouw van woningen. De bomen direct langs de bebouwing worden gekapt. Om te voldoen aan de bepalingen in de Wet natuurbescherming is voor de uitvoering van het sloop-nieuwbouwproject, een onderzoek noodzakelijk naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden.

Om een goed oordeel te geven over de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten, is op 17 juni 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn de effecten beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Tevens is geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken. De voorliggende rapportage geeft een beschrijving van het oriënterend ecologisch onderzoek van 17 juni 2019.

Ligging van de planlocatie.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000 gebieden ten opzichte van de planlocatie.

Ligging van het Natuurnetwerk ten opzichte van de planlocatie.

De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Woudenberg. Binnen de planlocatie staat een gebouw. Op grote afstand van de planlocatie – op ruim 9 kilometer – ligt het beschermde Natura 2000-gebied Rijntakken. Op grotere afstand – circa 12 en 14 kilometer – liggen de beschermde Natura 2000-gebieden Binnenveld en Veluwe. Op ruim 200 meter afstand ten noorden van de planlocatie, liggen de gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor de functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt, is een berekening noodzakelijk van de effecten. Van de ruimtelijke plannen is geen toename van de emissie te verwachten. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk is in de Provinciale Omgevingsverordening van de Provincie Utrecht vastgelegd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

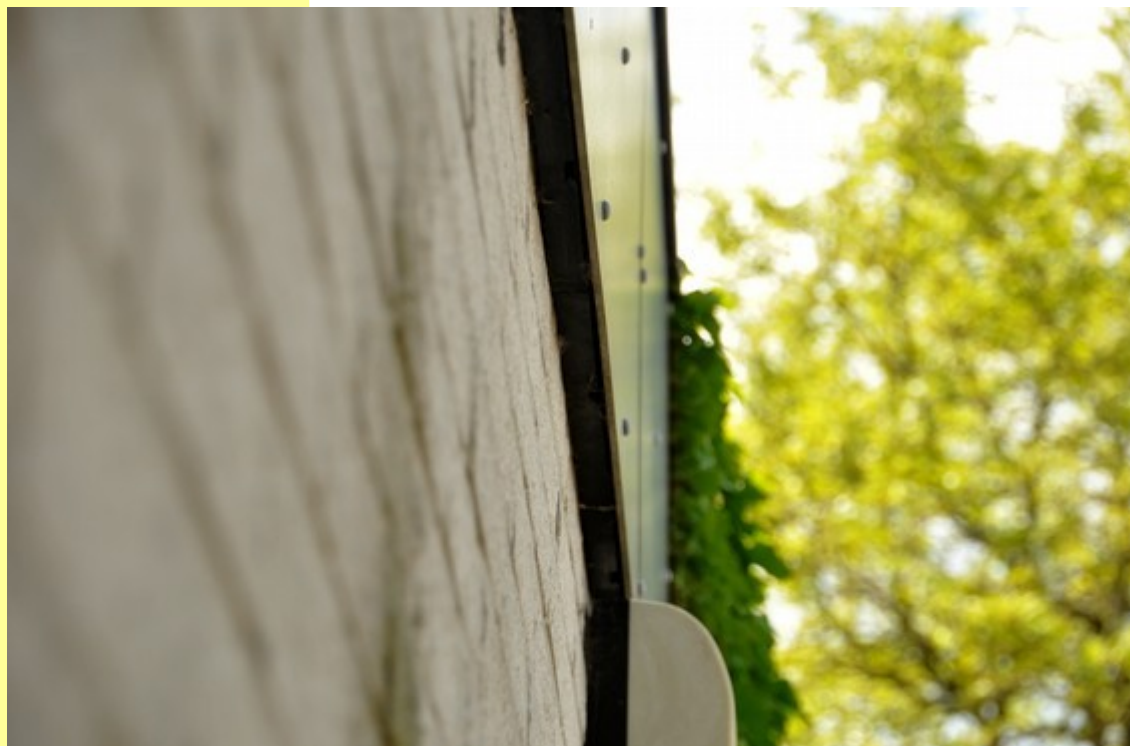
Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 17 juni 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd. Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en in de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale (Utrecht) en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Het bronnenonderzoek is uitgevoerd gericht op soorten die in de omgeving van de planlocatie worden verwacht. In de omgeving van de planlocatie wordt de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*) gemeld (Waarneming.nl, z.d.). In de ruimere omgeving wordt de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) gemeld (Waarneming.nl, z.d.).

Vegetatie en planten

De planlocatie is grotendeels verhard en bebouwd. Ten oosten en ten zuiden langs de bebouwing is gras ingezaaid en staan enkele bomen en struiken. Ten westen langs de bebouwing staan eveneens bomen. Op enkele plekken op het terrein is sprake van (sub) spontane opslag van inheemse soorten. Langs de randen van de verharding zijn clusters met grassen en kruiden aanwezig. Langs de zuidgevel van het gebouw is klimop (*Hedera helix*) aanwezig. De planlocatie grenst in het oosten aan een speeltuin.

Tijdens de quick scan ecologie zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Strikt beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie is daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*), kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De bebouwing binnen de planlocatie is tijdens de quick scan ecologie nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De bebouwing beschikt over een plat dak. Langs de gevels is een boeiboord aanwezig. De ruimtes achter het boeiboord zijn afgedicht en niet toegankelijk voor vleermuizen. In de gevels zijn stootvoegen aanwezig die in potentie geschikt kunnen zijn als in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen. Echter is voor de openingen spinrag waargenomen. De aanwezigheid van vleermuizen in de stootvoegen is hierdoor niet waarschijnlijk.

Potentiele vliegroutes en foerageergebieden

De planlocatie is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De planlocatie is ongeschikt als essentiële vliegroute, door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen, die een verbinding kunnen vormen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de ruimtelijke plannen worden geen essentiële foerageergebieden en of vliegroutes van vleermuizen aangetast.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is er kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals, egel (*Erinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats in de bebouwing. Hierbij is gekeken naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest, schijfsporen, veren, braakballen en andere aanwijzingen.

Tijdens de quick scan zijn in de bebouwing geen geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond nest aangetroffen. De bomen langs de bebouwing zijn tijdens de quick scan tevens onderzocht op de aanwezigheid van nesten en andere aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een jaarrond beschermd nest. In de bomen zijn geen nesten van vogels waargenomen. Langs de woningen aan de Prinses Irenestraat zijn enkele huismussen gehoord. De woningen vallen buiten de ruimtelijke procedure.

Algemene broedvogels

Tijdens de quick scan zijn soorten als koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*) en houtduif (*Columba palumbus*) in de directe omgeving van de planlocatie waargenomen. Het is niet uit te sluiten dat in de bomen en struiken langs de bebouwing algemene broedvogels broeden. Alle vogels zijn tijdens de broedperiode beschermd. Dit betekent dat tijdens de broedperiode er geen verstoring mag plaatsvinden. Om verstoring te

voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode van algemene broedvogels te starten. De broedperiode loopt van maart tot en met augustus.

Herpetofauna en vissen

Binnen de planlocatie is geen oppervlakte water aanwezig. Watergebonden soorten worden daarom binnen de planlocatie niet verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

Zorgbeginsel Wet natuurbescherming

In de nieuwe Wet natuurbescherming is het zorgbeginsel aangescherpt. Bij het bouwbesluit dient te worden afgewogen wat de effecten zijn op soorten die vallen onder het zorgbeginsel. Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming.

Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juni 2019 is gebleken dat de kans op het voorkomen van beschermde soorten binnen de planlocatie klein wordt geacht. Voor de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de planlocatie is geen afdoend onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk. In de begroeiingen langs de planlocatie zijn algemene broedvogels niet uit te sluiten. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode van algemene broedvogels te starten. De broedperiode loopt van maart tot en met augustus.

Zorgbeginsel

Binnen de planlocatie zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op ruim 200 meter afstand van de planlocatie. Gezien de aard en omvang van het voorname is een effect op het Natuurnetwerk Nederland met zekerheid uit te sluiten.

Natura 2000-gebied

Op ruim 9 kilometer afstand van de planlocatie ligt het beschermde Natura 2000-gebied Rijntakken. Van de ruimtelijke ontwikkelingen is geen toename van de emissie te verwachten. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie aan de Koningin Julianaplein te Woudenberg, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en een analyse van de mogelijke effecten op die soorten als gevolg van ruimtelijke plannen. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juni 2019 is gebleken dat binnen de planlocatie geen beschermde soorten worden verwacht. Voor de ruimtelijke plannen is geen afdoend onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk. In de begroeiingen langs de planlocatie zijn algemene broedvogels niet uit te sluiten. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode – maart tot en met augustus – te starten.

Zorgplicht

Binnen de planlocatie zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels en dergelijke, dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren.

Natura 2000-gebied en Natuurnetwerk Nederland

Van de ruimtelijke ontwikkelingen is geen een toename van de emissie te verwachten. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Gezien de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten. Gelet op de aard en omvang van het voornemen is een effect op het Natuurnetwerk Nederland met zekerheid uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument Huismus. BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument Gierzwaluw. BIJ12
- Alterra (z.j.). Natura 2000 gebieden.
<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/> (25 juni 2019).
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017). Vleermuisprotocol 2017.
- Waarneming.nl (2019). Huismus.
<https://waarneming.nl/species/122/maps> (25 juni 2019)
- Waarneming.nl (2019). Gierzwaluw.
<https://waarneming.nl/species/97/maps/> (25 juni 2019)